

О.В. Топоркова, канд. екон. наук, професор (*ХДУХТ, Харків*)
Н.С. Акімова, канд. екон. наук, професор (*ХДУХТ, Харків*)

ФІНАНСОВІ РИЗИКИ В УПРАВЛІНСЬКОМУ ОБЛІКУ ЯК ІНФОРМАЦІЙНІЙ СИСТЕМІ

В сучасних умовах економічної нестабільності, невизначеності зовнішнього середовища і стрімкого технологічного прогресу підприємствам стає все складніше приймати вірні управлінські рішення та досягати поставлених цілей.

Впровадження передових практик управління фінансовими ризиками направлено на підвищення здатності в управлінській обліковій інформаційній системі (УОІС) вміти прогнозувати зміни і забезпечувати реагування на них, щоб підприємство не просто здійснювало діяльність в умовах невизначеності, а розвивалося і показувало більш високі результати.

Система управління фінансовими ризиками як сукупність елементів, методів і процесів управління ризиками повинна бути вибудована таким чином, щоб ризик-стратегічного управління був невід'ємною частиною стратегічного планування та операційного управління підприємством і існував у взаємозв'язку з усіма процесами і функціями підприємства [1, с.39-47].

Такі аспекти в системі управління фінансовими ризиками дозволяють реалізувати такі переваги корпоративного ризик-стратегічного управління, як:

- виявлення та управління ризиками на підприємстві;
- зниження статистичних показників, які характеризують тенденцію зміни цін ;
- оптимізація розподілу ресурсів;
- підвищення стійкості підприємства;
- розширення можливостей підприємства.

Система управління фінансовими ризиками в управлінській інформаційній системі повинна виконувати наступні цілі:

- сприяти підвищенню рівня корпоративного управління, забезпечення процесів прийняття операційних та стратегічних рішень на основі повної та актуальної інформації про основні ризики підприємства;
- підвищення ефективності використання та розподілу ресурсів підприємства на заходи по управлінню фінансовими ризиками;
- зміцнення довіри інвесторів і зацікавлених сторін, створення, реалізації та збереження вартості.

Елементами системи управління фінансовими ризиками є ([3,4]):

- нормативно-методична документація по управлінню ризиками;
- етапи та процедури процесу управління фінансовими ризиками;
- звітність в управлінській інформаційній системі,
- система моніторингу та обміну інформацією;
- методи та інструменти управління фінансовими ризиками.

Інтегрований характер системі управління фінансовими ризиками передбачає перехід від нормативно-правової документації виключно з управління ризиками до вбудовування положень, що стосуються управління фінансовими ризиками (нормативно-правова документація профільних підрозділів, стратегічне планування, інформаційна безпека, технічне обслуговування, охорона праці та промислова безпека).

Підприємству необхідно зазначити принципи взаємодії функцій управління фінансовими ризиками з системою внутрішнього контролю.

Функціями фінансового ризику в системі управління та внутрішнього контролю є:

- фокусування зусиль обох функцій на ключових зонах ризику;
- збереження різних завдань в роботі з точки зору моніторингу та контролю ризиків, що доповнює один одного (ефективність розроблених заходів по контролю ключових ризиків; утримання сукупного рівня ризику в межах ризик-апетиту підприємства);
- сприяє наявності більш повної і, відповідно, корисної інформації по управлінню ключовими фінансовими ризиками для використання керівництвом і внутрішнім аудитом.

Одним з моментів захисту прийняття стратегічних рішень в управлінні фінансовими ризиками є наявність незалежного аудитора/

Незалежний аудитор проводить перевірку фінансової звітності підприємства на відповідність вимогам застосованих стандартів і законодавства з метою підготовки висновку про достовірність фінансової звітності.

З метою забезпечення належного охоплення і мінімізації подвійної роботи необхідно вибудувати ефективну взаємодію і координувати діяльність між внутрішніми і зовнішніми сторонами, які надають послуги з надання гарантій і консультацій ([2]).

Також на підприємстві з метою захисту фінансових ризиків в управлінській системі можливо створювати регулюючі органи.

Одним з напрямків контролю за діяльністю підприємства з державною участю є організація і здійснення перевіркової діяльності ревізійної комісії.

Метою діяльності ревізійних комісій є надання незалежних та об'єктивних гарантій щодо фінансової та операційної ефективності діяльності організації, достовірності звітності, збереження активів, дотримання законодавства та нормативних документів організації.

Зовнішні та внутрішні ризики загрожують операційної діяльності підприємства. Ризики в управлінській обліковій інформаційній системі (УОІС) можуть інтегрувати з іншими бізнес-процесами. Так можливо просте відображення зв'язків, що мають відношення до ризиків, наприклад, між управлінням безперервністю бізнесу, управлінням безперервністю послуг, управлінням проектами.

Для кожного ризику можна задати заходи і визначити, яким чином необхідно діяти в випадку виникнення конкретного ризику. В планах заходів узагальнюється інформація по окремим заходам і визначається основна стратегія для здійснення цих заходів. Ви можете цілеспрямовано контролювати заходи і зберігати плани дій на випадок реалізації допустимих залишкових ризиків. Попередньо складені, легко настроюються звіти полегшують Вам аналіз даних. створення документації можливо в різних файлових форматах.

Список джерел інформації

1. Ткач С. М. Управління ризиками інвестиційної діяльності в регіоні: теоретичні основи та прикладні аспекти : монографія / С. М. Ткач. – Львів : ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України», 2015. – 234 с.

2. Recent financial innovations such as real estate investment trusts have improved liquidity in many of these previously illiquid markets.

3. Peter Coy, "Perils of the Hedge Highwire," Business Week (October 26,1998): 74,76-77.

4. Gunter Dufey and Ian H. Giddy, "Management of Corporate Foreign Exchange Risk," in F. D. S. Choi, ed., International Accounting and Finance Handbook, New York: John Wiley & Sons, 1997,31.1-31.31